

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídq̄ue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

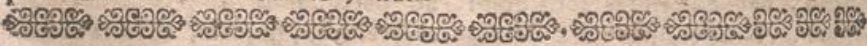
VD18 9063702X

Discursus XII. Peccatum hominem etiam temporanea infelicitate miderum
facit. Ad comprobandum, quòd Peccatum homini accersat etiam miseriam
temporaneam demonstratur Peccatum illum esse furem, qui nos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51653](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51653)

re non possum, quàm solum illis Ecclesiastici verbis vos admonere : *Ecl. Fili, in mortuum produc lacrymas.* 38. 16. Abundantes quæso elicite lacrymas, ut tam magnam defleatis mortem. Sanctus Augustinus dicebat, neminem debere sine pœnitentia & lacrymis ex hoc Mundo abire. Nihilominus, si innocentes estis, ab his lacrymis vos eximo, sed si mortis animæ à vobis plus sæpe illatæ Rei estis, pro quo justiores fervatis lacrymas ? *In mortuum produc lacrymas :* Has igitur producite ; in hunc enim finem eæ à DEO vobis datæ sunt, ut stragem animæ vestræ peccato illaram deploratis. Sed non sufficiat vobis parum tantummodo flere ; pauca enim guttæ huic funeri non sunt proportionatæ. *Fac luctum secundum meritum ejus.* Mortem animæ deplorate, quemadmodum vitæ illius perditæ meritum deposcit ; quod si Angeli sufficientes pro hoc planctu non habent oculos, nunc

tam amatè pro vobis flentes, saltem impostero vitam Gratiæ majori curâ custodite. *Agonizare pro anima tua, & usque ad mortem certa projustitia.* Si necesse esset, pro animæ vitâ salvandâ vitam corporis exponere, hanc etiam hilari animo profundite. Beata Mors, quæ vitæ immortalis esset principium ; Atamen rarus erit casus, ut, ne peccatis, mori cogamini. Quamobrem viriliter pro conservanda animæ vitâ pugnate, quam nemo ulla vi vobis eripere potest. Si ea perdat, vos estis, qui tentationi cedentes illam occiditis. Et vos illam velletis occidere, & quod videtur incredibile, etiam apertis illam occidere oculis ? O quàm melius foret natum non esse, quàm ad mortem antiquo nihilo pejorem, sibi ipsi adificendam natum esse ! *Mate. Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille.* 20. 31. * *

DISCURSUS XII.

Peccatum hominem etiam temporanea infelicitate Miserum facit.

Nihil infelicius est muliere viduâ ; vix orbata est marito, statim quasi vitis, quæ fulcro privata in terram prolabitur, à quovis proculcatur. Alius litem illi intencat, alius reddendis ra-

tionibus illam terret ; hic exactioibus illam premit ; ille fingit credita ; alius alio modo illam vexat, affligit & minatur, hæc omnia patitur, quia deest, qui illam defendat. *Venite & Sep. non parcamus viduæ.* O misera peccatoris anima ! tu es illa derelicta vidua, tuo deflucta fulcro, quod est Deus,

DEUS. Verum viduitas tua exiguam meretur compassionem; non enim naturæ necessitas, sed voluntatis tuæ malicia inestimabilis conjugij tui nexum rupit. At vix ab excellenti hoc Sponso tuo separata es, quocum per gratiam unita eras, jam omnes contra te insurgunt, dicentes! *Deus dereliquit eum, persequimini & comprehendite eum, quia non est, qui eripiat.* Saltem ad malum tuum oculos aperito, & si non tristaris de Sponso perduto, saltem maximum damnum tibi cordi sit, quod à tam fatali divortio in te redundat. *Scito, & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum.* Quis scit, an non hoc minus sublime, sed tamen magis sensibile motivum ad vos ab amore iniquitatis absterrendos vim habiturum sit.

II. David Propheta explicans damna, quæ peccator à malitia sua recipit, aliqua nobis tanquam vestem, à qua circumdatur, & foris tegitur, quædam tanquam aquam nobis proponit, quæ usque ad viscera intus penetrat: *inducit maledictionem sicut vestimentum, & intravit sicut aqua in interiora ejus.* Quo vult significare, hominem ab aliquibus peccati effectibus in bonis externis affligi, quæ vestibus comparantur, & in totidem mala convertuntur. Ab alijs intrinsicè in bonis interioribus homini proprijs, id est, vitam rationalem concementibus cruciari, quæ aquæ comparantur, à qua non solum vestes hominis in eam immersi tinguntur, sed etiam interiora omni penetrantur.

I.

III. Incipiamus à primo, faciamusque quali faciculam ex omnibus bonis externis, sanitatis, opum, honoris, dignitatis: ajo, hæc omnia à peccato eripi. Pro confirmatione hujus, quod dixi, quæro ex vobis, quis est, qui omnia hæc mala nunc dominantia in Mundum invexit? Profecto nemo alius, præter primi hominis, id est, Adami, peccatum. *Deus Eccl. 7. fecit hominem rectum, & ipse se infinitis miscuit questionibus.* DEUS fecit hominem Dominum sui ipsius, & Dominum omnium reliquarum creaturarum, ipse verò tam stultus rebellando contra DEUM, pacificam suam earum possessionem amittens millenis se intricavit litibus, quibus pro recuperanda illa subjacet. Si ergo Peccatum à principio fuit nefarius ille hostis, qui Mundum in exordio suo tam foedè depopulatus est, sequens quasi in fronte innumerabilium calamitatum exercitus collocat, quibus affligitur; eritne difficile vobis judicare, consequenter ab ipsomet peccato omnia mala in privatas familias vestras introduci posse; Jam scitis, quod vis peccatum actuale eodem proportione quadam in peccatore operari effectus, quos originale in genere humano produxit, quod jam sæpius dixi. Ideoque sicut peccatum originale non solum animæ damnum intulit, eam privando gratiâ, sed etiam corpori, morti illud, morbis, laboribus, doloribus & paupertati subjiciens, sic peccata actualia non solum in bonis spiritualibus, sed etiam

Eccl. 7. 30.

S. Tho. 2. 2. q. 164. ar. 1. 2.

iam

nam corpus in temporalibus affligunt.

IV. Hæc est igitur verissima omnium miserationum nostrarum origo; licet homines tam turbidi hujus Nili fontes nolint inquirere, qui tanto calamitatum gurgite terram nostram inundat. Nos malorum nostrorum causam modò huic, modò illi imputamus; vicinis, qui nos oderunt; consanguineis, qui nobis invident; Dominis, qui insidias nobis tendunt; Dæmoni, qui nos persequitur; & quando aliud dicere non occurrit, inculpamus fortunam, quæ nunquam extitit, nec unquam alibi, quàm in stultorum cerebro extabit. As omnium calamitatum nostrarum causa non est aliud, quàm peccatum. *In- stitia elevat Gentem*, Deus est, qui loquitur, *miseros autem populos facit peccatum*. Quando in aliquo Tem-

Prov. 14. 34.

plo, in quo propter solennitatem magnus est hominum concursus, trudi- mini, & vix non ab hominum multitudine obruimini, ei qui vobis vicini- or est, indignamini, sed non absque injuriâ. Non enim vicinus ille vos trudit, & premit, sed à remotioribus ille impellitur & truditur, ut & ipsi locum habeant. Ipse aliter facere non potest, trudit, quia truditur, pel- lit, quia pellitur. Ita & nos immeri- tò de calamitatibus nostris dolemus, & querimus. Egestas, lites, calum- niæ, contumeliæ, morbi, bella, gran- dines, annonæ caritas, pestis nos pre- munt; quia illæ quoque ab indoma- bilis iniquitatis nostræ impetu contra nos concitantur. *Miseros facit Popu-*

los peccatum. Ista maledicta peccata impellunt tam gravia contra nos ma- la, & quemadmodum alias Respubli- cas Regna & Monarchias everterunt, an putatis, illis esse difficile privatam aliquam domum prosternere? At ignari peccatores interim primæ om- nium malorum suorum originis non recordantur. Charissimi, introducite pietatem, & religionem in domos ve- stras, simulque omnia bona introdu- cturi estis; ejicite iniquitatem, om- niâque simul mala ejecturi estis. *In- stitia elevat Gentem, miseros autem facit Populos peccatum*.

V. Nicephorus refert in sua histo- ria, Phocam Imperatorem cum vide- ret, summo omnibus se esse odio, ut vitæ suæ consulere, Palatium suum velut castrum munivisse, & quibus- libet insulibus inexpugnabile reddi- disse. Verùm dum erigerentur mu- ri, magnòque fervore destinatis vallis, & fossis perficerentur, nocte con- cubiâ vox hæc terribilis à mari allap- sa est: Cessa, cessa ab opere, quod me- ditaris, Imperator: *Si vel ad celos muros educas, intus cum sit malum, urbs captu facilis est*. Atque ita fa- ctum est. Eodem quippe die, quo fabrica est absoluta, capitur Impera- tor, vitæque & Regno exuitur; pro- prijs doctus calamitatibus, non alium magis cavendum esse hostem, quàm peccatum, utpote generale totius Uni- versis excidium.

V. Verùm hic observare oportet pro majori tantæ veritatis intelligen- tiâ, non semper peccatum admissum imme-

immediatè suam sequi pœnam. Imò licet pœna sit umbra culpæ, non tamen in hoc naturam umbræ imitatur; quia communiter longiùs distat à corpore, à quo producitur, *Signasti quasi in sacculo delicta mea.* Inquit Sanctus Job. Deus non semper numeratâ solvit pecuniâ, sed plurima in librum creditorum refert. Peccata singula in saccum reponit, mensurâque completâ, de omnibus deinde pœnas sumit. Quod si enim in omnibus alijs operibus suis, divina providentia non solum pondus, numerum & mensuram servat, juxta illud: *omnia in mensurâ & numero & pondere disposuisti*, quis audebit affirmare id ab ea in puniendo non etiam observari? Sanctus Augustinus hanc velut indubitatam tenet veritatem, vultque eam in plurimis Scripturæ locis à Deo ipso doceri, præsertim tunc, quando Abrahamo pro posteris suis promisit Palestinam, ita tamen, ut non citiùs eâ potirentur, quàm Amorrhæi (completo peccatorum suorum numero) post quadringentos annos tam opulentâ regione spoliari mereantur. *Ne dum enim completa sunt iniquitates Amorrhæorum.* Quod adhuc clariùs ostendit Christus in Evangelio, dum excidium Hierosolymitanum prædixit, subjunxitque non quasi præciperet, sed quod permitteret: *Et vos implete mensuram Patrum vestrorum.* Quasi diceret, tantummodo complete peccata, quæ adhuc defunt peccatorum numero in avis vestris, ut ultimum attingant terminum, quem vindex Dei Justitia ex-

spectat. Neque ideo numerus iste semper est æqualis. Sed Deus nonnullos statim in peccati admissi principio, alios in medio cursu, alios ne media quidem scelerum abominandorum completa parte castigat. Et hoc ipsum de pœnis publicis dicendum est, Aliquando longissimo tempore Deus civitatem quandam, populum, Provinciam expectat, nonnunquam etiam in perversitatis initio peccantes arrepto flagello percutit, Quomodocunque res accidat, seriùs sive citiùs pœna sumatur, nihilominus semper peccatum illius causa est, sive prolongetur, sive veloci aut lento passu infligatur. Non statim quia perforata est navis, submergitur, sed postquam aqua repleta est, fundum petit: nihilominus propter foramen, quod in carina patet, submergitur. *Miseros facit Populos peccatum.* Quamobrem si Prophetam interrogaveritis, quid sit divina Justitia, respondebit, esse virgam oculis refertam, ut super peccatores vigilet, omnesque illorum iniquitates numeret, minurimque modum tempus & pœnæ mensuram observet. *Virgam vigilantem ego video.* Stolidi peccatores sibi persuadent, Deum dormire, nec, quia tardat, unquam punire; sed expectent solummodo, certò enim veniet. *Si moram Habuerit, expecta illum, quia veniens veniet, & non tardabit.* Quod si aliquando tardet, tantò graviùs ejus adventus sentietur, Sagittariùs quando diuriùs tensum tenet arcum, tantò animosiùs, deinde excutit sagittam.

T

VII.

VII. Interim vel inter stellas calamitarum nostrarum origo indagatur. In cælo ajunt, esse domū mortis, constellationesq; benignas à malignis distingui. O stultos homines, qui non Deo, sed potius alijs deceptoribus credunt, aut saltem deceptis! Ecce verissimam Theologiam. Stella maligna est peccatum. *Cecidit de celo stella magna, ardens quasi facula*, inquit S. Joannes, *& nomen stelle dicitur Absinthium*. Apertissimè Iniquitas vocatur stella absinthij, ut nobis significetur, stellam tam horrendam in aëre accensam, suam habet originem, aut ut melius dicam, suas radices hic in terra, è cujus vaporibus in altum sublatis illa formatur; non ideo tamen quidquam de stella, præter solam apparentiam, non aliter ac cometa, retinet, cum sit aliqui pœnæ tam temporalis, quàm æternæ refertissima. Quare si me interrogetis; ecquando tandem tribulatio domum vestram sit invasura? Respondebo, quamprimum præfixa peccatorum vestrorum mensura completa fuerit. Postquam Carolus VII. Rex Franciæ Regnum suum à subjectione Angliæ Regis liberavit, Centurio Anglicanus navim conscendens in patriam rediturus, per ludibrium à Gallo quodam interrogatus, quando rediturus esset? prudenter respondit: quando peccata vestra nostris erunt majora. Quod si ex me quaesieritis quando afflictio, jam premens domum vestram, sit migratura, omnesque secum infirmitates, discordias, dissensiones, tamque pertinaces contentiones ablatura, & ego dicam, quando peccatum

inde migrabit. *Miseros facit populos peccatum*. Christus Dominus interrogatus à Sancta Brigitta, an unquam Christiani loca Sancta à Saracenis occupata sint recepturi? respondit, tunc ea recuperanda, quando Saracenorum peccata erunt peccatis Christianorum graviora. Ita profectò se res habet, Attamen homines hoc sibi non persuadent, putantque peccatum tanquam catellum Melitensem in sinu fovendum esse, cum in veritate sit Monstrosus Draco, terram innumeris devastans stragibus.

VIII. Sed quid necesse est, ut pluribus hanc veritatem demonstrare coner, cujus claritas passim in Scripturis divinis elucet? Hæc enim omnium tam publicarum, quàm privatarum calamitatum causa, communiter peccato in sacro Codice impunitur. Siccitates, sterilitates, annonæ difficultates, non à malevola Saturni constellatione, ut quidam sibi imaginantur, nec à malefico Medusæ capite, sed ab obstinata peccatorum malitia proficiuntur. *Posuit terram fructiferam in sanguinem à malitia inhabitantium in ea*. Vera igitur Regnorum ruinæ causa, dissensionumque, & devastationum Provinciarum, indesequentium, non in quinto cælo quaerenda est, nec illarum auctor Mars incusari debet, qui culpâ vacat; interis illa inter injustitias, à quibus hodie tantopere pervertuntur tribunalia, indaganda est; inter irreverentias, quæ ad eò in Templis increbrescunt, inter invidias, quæ Aulas pervertunt, inter nimia onera, quibus pauperes ubique

que opprimuntur. Regnum à gente in
Genem transfertur propter iniustitias,
& injurias, & contumelias, & diver-
fos dolos. Si Populus Christianus in via
Dei ambulasset, habitasset utique in
pace sempiternâ. Sic quæ similiter plu-
rimorum immaturæ mortis est causa:
Impietas illorum est, inquit Salomon:
Tumor Domini apponit dies & anni im-
piorum breviabuntur. Sanctus Tobias
Senior montem congerens omnium
calamitatum, ignominiarum, decisio-
num, opprissionum, devastationum,
& internecionum, exiliorumque to-
tum hunc miseriarum cumulum pec-
cato tanquam unico auctori attribuit.
Quoniam non obediimus præceptis tuis,
ideo traditi sumus in direptionem & ca-
pivitatem & mortem, & in fabulam
& in improperium omnibus nationibus,
in quibus dispersisti nos. Quid jam desi-
deratis amplius? Solum vigesimum
octavum caput Deuteronomij legite,
Invenietisque Deum tot sagittis statu-
isse persequi hoc peccati monstrum,
quod possibilia sunt in hoc Mundo ma-
la, Si audire nolueris vocem Domini
Dei tui, inquit Moyses, ut custodias &
facias mandata omnia ejus, percutiet
te Dominus, morbis, fame & egesta-
te, ardore & aestu, aëre corrupto, &
rubigine. Tradet te Dominus corru-
entem ante hostes tuos in derelictio-
nem, & contemptum. Maledictus eris
in civitate, maledictus in agro, maledi-
ctum horreum tuum, maledictæ re-
liquiæ tuæ, maledicta uxor tua, maledi-
cti filij tui, &c. Omnes istæ maledi-
ctiones venient super te, conterent,
unguibusque apprehensum tenebunt,

donec instar tot tigrisum te dilanient.
Et venient super te omnes maledictio-
nes istæ, & persequentes apprehendent
te, donec intereas.

IX. Quid dicitis ad hæc, Charissi-
 mi, aut si non vos, quid pro vobis di-
 cturi sunt increduli? Dicent, hæc esse
 verba comminatoria, quibus DEUS
 tantum simpliciter nos terrere, non
 verò punire velit? Sed hoc cum ve-
 ritate affirmari non potest, cum Deus
 loquatur de rebus præteritis, de sup-
 plicij jam sumptis, de stragibus jam
 editis, quorum causam ait esse peccata
 ab hominibus commissa, quemadmo-
 dum ostendit, & adhuc in cæcenis
 Scripturæ locis ostenderem, si per tem-
 pus liceret. Dicent fortassis; minas hæc
 esse, quibus antiquæ legis, quæ timoris
 & servitutis erat Lex, cultores Deus
 terruerit: Legem novam gratiæ & a-
 moris esse. Neque etiam hoc asserere
 licet, siquidem Christus ipse in Evan-
 gelio suo, antequam infirmos sana-
 ret, prius ordinariè illis peccata sua
 condonabat. Sic à peccatis prius Pa-
 ralyticum è recto dimissum absolvit,
 aliumque famosum illum triginta
 annis languentem. *Vade noli pecca-*
re, ne deterius tibi aliquid contingat.
 Et Sanctus Paulus Apostolus primus
 Evangelij interpret clarissimè prote-
 statur, morborum incurabilium, fu-
 nerumque immaturorum causas, quæ
 Corinthij experiebantur, illorum
 fuisse sacrilegia, quibus multi illo-
 rum indignè Sacram Eucharistiam su-
 mebant. *Ideo inter vos multi infirmi*
& imbecilles, & dormiunt multi. Et
adhuc verbis magis generalibus ad

Romanos scribendo, ita loquitur, *Tribulatio & angustia in omnem animam hominis operantis malum, Iudei primum & Græci. Gloria autem, & honor, pax omni operanti bonum, Iudeo primum & Græco.* Ubi advertere debetis, eum Israëlitas in uno altero ve capite Gentilibus peiores iudicasse; in adversitatibus illos peiores iudicavit, si erant culpabiles; peccabant enim magis scienter, Ideoque gravius (salvâ quoad cætera proportionem) quemadmodum jam delinquant Christiani. Peiores quoque iudicavit in consolationibus; quia ipsis erant factæ promissiones; alij verò in pœnis illorum succedere debebant. Quod si ita se res habet, quid dicturi sunt infideles ad hunc meum loquendi modum? Dicent, si Deus olim in puniendo peccato tanto usus fuerit rigore, cur jam ab eo abstinet? Meruo, ne isti ad defendendum mendacium blasphemiam proferant, & perinde, ac si Deus non amplius tanto opere averteatur peccatum; aut quòd regimen hujus Mundi, administrationemque petrus, tandem laxarit habenas, ita ut, quo quisque velit modo, vivat. *Noli facere mala, & nonne apprehendent, inquit Ecclesiasticus: discede ab iniquo, & deficiunt mala abs te.* Si non fuerint inter nos peccata, neque etiam pœnæ erunt.

*Ecl. 7.
1.*

X. Quàm igitur omnino insensati sunt illi Christiani, qui ut bonum propositum assequantur, malè facere, tanquam medium putant, necesse esse! Quàm delirant illi, qui lucris iniquis

suas cogitant augere facultates! quàm longè aberrant à recta ratione mulieres illæ, quæ impudicis commerciis familiam se putant sustentaturas! Hoc est cum stulis venenatis unguentis velle mederi vulneribus. Audite rem, quæ non ita pridem accidit, ex quâ hæc veritas manifestè demonstratur. Maritus quidam re omni familiari decoctâ, post mortem viduæ uxori, præter filiam elegantioris formæ, nullam aliam hæreditatem reliquerat. Cum hac convenit Mater propositâ illi quodam die utriusque vivendi, & vestiendi inopiâ, aliud non superesse remedium, quàm hominem querere, qui sumptus necessarios suppediet. Ad hanc Matris propositionem tam mente capta fuit filia, ut Matri assentiretur. Quare infelix Mulier filiam suam pellicem viro nobili dedit, hac spe fretâ, fore ut is utramque aleret, filiaque, ubi aliquando suam libidinem explisset, de congruenti dote provideret. At videte manifestam DEI punitionem. Nobilis oblationem acceptat, jamque filiâ, in potestate suâ positâ, aiebat, opetâ Matris se nullatenus indigere, itaque domo sua illam eiecit. Quare misera hæc inter angustias desperans prostituta mulieribus se aggregavit, & post aliquod tempus, quasi in ipso nefarii quæstus actu subitanè morte extinguitur. En Matrem jam perditam corpore, & animâ. Non multò felicior fuit filia. Hæc postquam aliquot annis in concubinato vixisset, famulo domestico, sed sine dote, ab Hero uxor data est, atque

ita execrandi commercij sui ab-
ominationem adulterio auxit. In-
terea Eques ille infirmatur, vidensque
se ad extrema deductum, miseram
ad lectum vocat, eamque sic alloqui-
tur: Audi, cum perditionis tuæ cau-
sa fuerim, saltem in extremis meis re-
bus tuis consulam. Vade, accipe
hanc clavim, eaque illam cistam ape-
rito, & ex ea tantum pecuniæ, quan-
tum tibi placet aut pro dono, aut pro
dote, aut pro mercede obsequij mihi
præstiti accipito. Mactè animo:
adest tandem aliquando tempus, quo
femina iniquitate obstetricante opu-
lentiæ facultatibus potitur. Ita vos
existimatis, verùm audite rei even-
tum. Accedit misera cistam, sed
jam à consanguineis effractam inve-
nit, qui ut fieri solet, magis de mori-
bundi facultatibus, quàm de personâ
soliciti, magnam hæreditatis partem,
cum tota reposita pecunia vasisque
argenteis jam subdlexerant, anio à in-
terim ipsius omni ope destitutâ in Dia-
boli potestate derelictâ. Hoc ipsum
facinus tantum effecit, ut miser E-
ques, ubi illud cognovit, ante tem-
pus diem suum obierit; In majorem
enim adactus desperationem antici-
pato in se inferni pœnas sensit, quas
paullò post subire incepit. Et ecce,
vix mortuus feminae apparet, eique
disertè ait: Ego damnatus sum;
Maxima est, quam patior, pœna,
plùs tamen duo præcipuè peccata
me cruciant. Primum est, quòd
illi datâ operâ matrimonio te junxe-
rim, qui te sustentare non poterat;
ita ut nunquam è manibus meis elab-

posses. Alterum est, quod meâ culpâ,
cum esses honesta virgo, infame facta
sis prostibulum. His dictis, dispa-
ruit, an autem saltem aliquo cum
fructu animæ illius misera, ignoro.
Hoc scio, eam non multò post tempo-
re propter consuetum fucandi, & co-
mendi excessum ingenti capitis dolo-
re prostratam fuisse, eoque consum-
ptam in juventutis flore palea incu-
bantem exspirasse, octo prolibus
ostiarim stipem colligentibus post se
relictis. En igitur pulchrum illud
luctum, quod peccato acquiritur;
ecce divitias, quæ ipsius favore colli-
guntur; En levamen, quod fami-
liæ præstat! Si filia hæc misera,
illaque mater multò miserior, DEO
confisa fuissent, & primo loco (sicut
ille præcipit) regnum cælorum, il-
lius pœnitentiæ, nec non gratiam
ad hanc impetrandam quævisissent,
opportunam illis Deus opem attulis-
set, & præter Animæ innocentiam
etiam corporis sustentationem pro-
curâisset, quemadmodum plurimæ
ipsis multò sapientiores experiuntur;
ut omnes agnoscant, veram utilitatem
& profectum ex timore DEI colligi
debere: *ut videant omnes, quia bo-
num est obsequi Sancto Deo.* Verùm
quia non confidentes DEO, eoque
contempto, in prævaricatione manda-
torum ipsius proventus suos stabilire
voluerunt, idem evenit illis, quod
Hebræis; qui, cum, ut rempublicam
jamjam cadentem servarent, Chri-
stum interfecissent, utrumque per-
diderunt. Culpâ suâ perdere
Messiam, & in pœnam eidem culpæ
debi.

debitam Regnum amiserunt. *Temporalia perdere tulerunt, Regnum Dei non cogitaverunt, & sic utrumque amiserunt.* Inquit Sanctus Augustinus.

XI. Video nihilominus non neminem inter vos movere caput, & intra se mussitare: De hoc quod his, quorum meministi evenit, non disputo: attamen hisce temporibus nemo felicius vivit, quam qui peius. Sum, inquit ille, homo inops, & quia vaco rebus meis, omnes me persequuntur: insolens ille quia cunctis faceffit negotium, ab omnibus etiam respicitur. Sum, inquit illa, mulier honesta, & licet dies noctesque laboribus impendam, nihilominus cum rabida fame, non amore jejuniij, sed necessitate coacta, luctari cogor: è contra illa maleferata, vicinæ totius scandalum, non solam necessarijs abundans, & viro & familiæ de medijs ad vitam sustentandam providet, sed etiam cognatorum plurimos nutrit. Oblasphemias, nescio an mendaces magis, an Sacrilegas! Sacrilegas dico, quia ipsam divinam ferunt providentiam; mendaces sunt, quia peccatum felicitatis auctorem præsupponunt. Ad hoc duo repono responsa, quæ bene apprehendatis velim, eum hodierno Discursui plurimum addant momenti.

XII. Primò itaque absolutè nego, verum esse, eum, qui malè agit, semper prosperâ uti fortunâ; aliàs enim ordine inverso tota sacra Scriptura legenda esset, quæ continuò attestatur contrarium; semperque nobis prædicat Calamitates esse sagittas in solâ &

unicâ peccati officinâ excusas, *Mors, inquit Spiritus Sanctus, Sanguis, con-* Eccl. 4. 31
tentio, oppressiones, fames & contritio
& flagella super iniquos creata sunt.
Non quòd similibus flagellis etiam quândoque Justi non percutiantur; sed quòd aut non tam sæpe, aut tantum per accidens percutiantur, id est, quia inter malos habitât, quemadmodum grana tritici inter zizania marescunt; verùm non ex primariâ intentione puniuntur, quasi propter illos hæc mala Mundus subire cogatur. Sæpe etiam turres, & consecrata DEO templa à fulmine impediuntur. Sed an non sæpius illæ ipsæ nubes, è quibus coagulatur, horrendo fragore diffinguntur, dissipanturque? Quòd si turris aut templum, aliquod fulmine tangatur, omnes stupent attonitque hærent, eò quòd rariùs hoc fieri soleat. At quando nubes, è quâ formatur fulmen, dirumpitur, nemo miratur; cum naturæ sit conveniens. Idem profus contingit in casu nostro. Si Justus aliquis adversis exercetur, nemo non intelligit, id præter ordinariam contingere legem; At si impius illa sustinere cogitur, nemo compatitur, non nesciens justum esse, ut quæ quis malè commisit, justè luat. *Impietas impij erit super eum.* An non Exod. 18. 20
advertitis, Deum, ut peccatum omnium Gen. 6.
adversitatum fontem demonstraret, admirabilem quandam sæpius peccatum inter & pœnam voluisse proportionem esse, sicut est inter causam, & effectum? Non signoratis totum mundum universali conspurcaturum fuisse impunitatè. Gen. 6.
CARO I.

caro corruperat viam suam: Ecce igitur ad universalem hanc gentis humani immunditiam eluendam, universalissimam quoque Deus misit ablu-tionem. Post tam horribile supplicium quinque civitates adhuc audent non solum contra pudicitiam, verum etiam in modis naturæ omnino contrarijs luxuriâ suâ Dei iram in se provocare. Et ecce supra illas ignis è caelo delabitur, & ad implos hosce naturæ profanatores, ipsum elementum naturam mutat, non ab inferioribus ad superiora, sed à superioribus ad ima descendens. Sanctæ Romanæ Ecclesiæ obedientiæ se subtrahunt Græci, Spiritum Sanctum in cælis, Romanumque Pontificem Jesu Christi in terris vicarium negantes. Et ecce ipsa Sancti Spiritus festiva luce Constantinopolim expugnant Turcæ, indignæque servitutis compedi-bus constringunt superbos illos, qui debite veritatis subjectioni se opposuerant. Sed hæc aliâque plura proportionis exempla, quæ pœnam inter & culpam adduci possent, plûs quàm unius auditorum meorum superant capacitatem. Quare talia adferamus, quæ omnes intelligunt. An non communis est apud vos paræmia, farina diaboli tota in furfures abie? An non quotidiano in sermone dicere soletis, & à malè partis propriam substantiam devorari? Non dubito, plures à vobis mihi posse recenseri casus (quales fortè alicui è vobis contigère) ut ex lucris injusto titulo acquisitis multi non aliud retulerunt, quàm quòd columba ex aquilinis plumis sibi inne-

xis, hoc est, suliphus ruinam. Quot audivistis, & novistis ab alijs lecto interemptos, qui prius alios occide-rant? *Qui gladio ferit, gladio peribit.* Quid comunius in omnium versatur ore hoc celebri dicto? An non etiam vos ipsi dicere soletis, uxorem furis non semper lætam exhibere frontem? fraudem deceptoris plûs nocere de-ceptoris quàm decepto; stultos hilaria instituire, sed sapientes iisdem gaudere; prædâ alterius unguibus ereptâ nunquam impunè velci raptozem. Sed quid huiusmodi significare volunt paræmiæ? Significant similia sepi-simè accidere; non enim in hoc fundantur proverbialia, quod solum semel, aut iterum fieri solet, sed in ijs, quæ sæpius contingunt. *Proverbium, probatum verbum.* Et in veritate quot vos ipsis novistis familias, quæ aut propter falsum iuramentum præstitum, aut propter fraudulentam litis contestationem, aut propter pia legata non adimpleta, ad incitas redactæ sunt? & quot prostituta vitæ mulierculas post juventutis annos in vitiorum cæno transactos, vidistis tanquam uvas à torculari expressas, tandem in sumo putrefactas esse? Hæc & similia oculis vestris intuemini, summamque cum divinæ providentiæ admiratione etiam alijs recensetis. At nihilominus tam cæci estis, ut dicere non erubescatis, *propter acquirenda bona oportet facere mala.* Certe Populi in Lybia olim tam erant stolidi, ut inter se non contraherent matrimonia, sed omnibus communes essent mulieres. Quare ut refert Aristote-

Albert.
Ap Aldo.
Ora. co.
1. 1. 10.

les,

Ps. 1. 2.
c. 12.

les, ut filios unius ab alterius filiis dignoscerent, formam inspiciebant, & secundum faciem, quam variè in hoc aut illo observabant, illi, cui similiores erant, eos assignabant. Quòd si in posterum adhuc aliquis adeo mente captus inveniretur, qui sibi persuaderi non sinat, pœnam pro Patre suo habere peccatum, unius alteriusve formam invicem conferat, & ex similitudine ingenti, quam statim inter illas agnosceret, sententiam ferat.

XIII. Nunc alterum magis infallibile, & illimitatum do responsum. Fateor, in hoc Mundo sæpe prospera malos, & adversa bonos uti fortunâ. Sed quid inde inferatis? Putatisne forsitan in pios propter commissa à se mala abundare bonis, Justosque ob bona, quæ operati sunt, tot malis exerceri? O quantum hallucinamini! Hæc est immensa Dei bonitas, inquit Sanctus Augustinus, hæc est infinita ejus Justitia. Non vult vel unicam actionem bonam suo carere premio, nec ullam actionem relinqui sine pœna. Quoniam verò, vix ullus est tam sceleratus, qui non aliquando parum aliquid boni operetur, ideo parum illud boni felicitate temporali in malis hominibus reperitur premio afficit; nec non etiam parum illud mali, quod in bonis apparet, adversitate temporali castigat.

Luc. 16.
25.

Fili, respondebat ab alto Abrahamus Epuloni, *Fili recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala.* Num bene intellexistis? non illi dixit, *accepisti*, sed dixit, *recepisti*. Quasi nec epulo in vita sua aliquid bo-

ni; quo fructus est, habere debuisset, neque Lazarus illo affligi malo, si non aliquid bonum opus in Epulone remunerari, ut iniquitatem aliquam in Lazaro punire Deus voluisset. *Ecce enim dum dicitur: recepisti bona in vita tua, indicatur & Divus iste boni aliquid habuisse, ex quo in hac vita bona receperit, (quemadmodum doctè expendit S. Gregorius) rursumque dum de Lazaro dicitur, quia recepit mala, profecto monstratur, & Lazarus habuisse malum aliquod, quod purgaretur.* Verissimum est, Turcas etiam temporibus nostris multorum Regnorum ruinis suum auxisse Imperium? Verum etiam adhuc diebus nostris intensissimi sunt deliciarum, ebrietatis, & adulteriorum hostes. Hoc est illud bonum, quod tantâ victoriarum copiâ Deus temporaliter remunerari voluit; eodem modo, quo, ut sentit Sanctus Augustinus, majoribus etiam victorijs, majorem olim Romanorum sobrietatem, justitiam & fidelitatem primis illis temporibus remuneratus est. Sic impudica illa mulier, vir ille iniquus quandoque aliquid bonum opus facit, pauperibus promptam largiuntur elemosynam; aliquas recitant preces, diem Sabbathi colunt Jejunio, & si non aliud faciunt, saltem diebus festivis comparent in Ecclesia. Et hoc est illud bonum, quod Deus suo non vult privari premio, secundum illud: *seminanti justitiam merces fidelis.* Et proinde quia bonum est apparens non reale (cum in gratia factum non sit) apparente & non solida illud prosperitate, repen-

rependit, qualis est mendax hujus mundi felicitas. Cùmque non ignoret, miseros hosce in igne æterno tandem aruros, ut debitis suis in vita absque timore ullo contractis absque remissione ulla satisfaciant, ideo parum hoc solatij anticipare illis concedit, antequam fatalis illa dies tanti luctus principium adveniat. Non nego igitur, peccatores hoc præfenti tempore seu bonis, sed non tanquam peccatores, aut propter peccatū illis fruuntur, propter quod solum pœnas dant, aut daturi sunt; gessunt, sed velut latro jam ad restim condemnatus. Videmus primarios verbis è nobilitate Viros illi servire, consolari, confortare, lautam præparare cœnam, nec sine magno suo labore per vias publicas ad supplicij locum comitari; illum etiam medium velut Dominum circumdare. An hoc ideo honoris illi & solatij exhibent, quia homicida est? Quia sanguinem fudit? Quia in vijs publicis alios explavit? Quia viatoribus terrori fuit? Minime profecto: hoc Christiana charitate impulsu faciunt, quia proximus illorum est. Quare tanquam homini servant, & assistunt, & tanquam latro in furcam agetur, inq; quatuor partes infame corpus secabitur. Eodem modo sceleratum illum aut facinorosam istā Divina Misericordia consolatur, confortat & honorat, non quasi tales, sed velut creaturas suas, non propter malū illud, quod operati sunt, sed propter parum illud boni, quod inter hæc mala tantisper fecerunt, dum interim justitia tanquam divini honoris fuit.

R. P. Segneri S. I. Christ. Instr. Tom. II.

bus jam in inferno supplicium præparavit. Quid nunc igitur dicitis? an propter boni alicujus lucrum oportet facere malum? an nescitis, quàm absona, & mendax sit hæc propositio, quia si DEUS etiam boni operis umbram in malis hominibus præmio afficit, quanto magis opera verè bona remunerabitur? Semper oportet abstinere à malo, si enim DEUS tantopere leviores culpas punit in justis, quantas non exigit pœnas ab impijs ob tot & tam enormia illorum flagitia; De cætero receptissima est Sancti Thomæ Doctrina, quâ hoc primum punctum absolvit: DEUS tot Justis bona confert temporalia, quot quot novit illis ad ultimum finem, id est animarum suarum salutem consequendam esse proficua. *Tantum dat Deus viris justis de bonis temporalibus, quantum eis expediet ad perveniendum ad vitam æternam.* Quæ doctrina illi Sancti Davidis oraculo est conformissima, ubi inquit, *Timentes Dominum non minuentur omni bono; non dixit, omni re, sed dixit, omni bono, quidquid enim DEUS Justo alicui ultra salutis suæ utilitatem conferret, non simpliciter illi bonum sed malum esset. Si illi utile esset, à Deo non negaretur; præsertim si modo debito peteretur, cùm jure merito non tantum in futurâ sed etiam præfenti vitâ, bonis omne bonum, malis omne malum debeat.* *Pietas ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est & futura.* Et quemadmodum

S. Thomæ
I 2. q.
II 4. q.
10.

Tim. 4
7.

V illi

illi, quem DEUS amat, non plus confert boni, quam quantum ei ad ultimum finem consequendum necessarium est, sic etiam non plus permittit, illi evenire mali. Omnia dat ad mensuram, sicut Medicus præbet medicinam; nulli plus offert, quam necessitas requirat. At cum impijs aliter res habet. His mala in pœnam infliguntur; quod si ita est, etiam sine mensura immitti possunt, cum nunquam tanta sint in tertis mala, quibus majora non mereatur peccatum. Quo posito, quid vobis videretur? An non, ut bene vobis sit, magis prodest esse justos, quam impios?

S. Thom.
2. 2. q.
87. a. 7.
& 8.

S. Thom.
I. p. q.
114. ar.

10. ad 3.

XIV. Ecce igitur, an non verum est, peccatum esse furem illum, qui quovis tempore omnibus nos privat extrinsecis naturæ bonis. Sed posito, quod etiam omnia illa nobis relinqueret, quid prodesset, dum nobis aufert intrinsecas? At hæc illa ipsa sunt, quibus potissimum nos privat, auferendo, id quod ad eum proprium est hominis, id est, juxta rationem, & non secundum passiones vivere. Non est pulchra nuptiarum solennitas, licet domus sit pulchra, pulchrum convivium, pulchrum famulitium, pulcher apparatus, pulchræ vestes & gemmarum ornatus, ubi Sponsa fuerit deformis; deest enim, quod est optimum in pulchritudine. Eodem modo, licet peccator sit nobilis, dives, honore & autoritate conspicuus, sanus, millèque abundet delicijs, si interea titione nigrescat, alio viliores, ipsisque bestijs magis bestialem animam habeat, quâ ratione

felix dici potest? Jam lumine rationis peccatum consideremus. Verum bonum, verus honor, verum aurum est illud, quod in fragilibus caducorum corporum nostrorum vas portamus. *Habemus thesaurum in vasis fictilibus.* Juxta rationem vivere secundum honestatis dictamina actiones suas moderari; alteri non facere, quod sibi quis ab alio fieri noleret, hic est ille thesaurus in nobis absconditus. Quid igitur prodest vas esse auro gemmisque cælatum, multisque conspicuum, si thesaurus, qui erat inclusus, ablati fuerit? *Primum malum hominis est: esse malum:* inquit S. Joannes Chrysostomus. Etiam si Deus impios non puniat, imò etiam beneficijs afficiat, miserabiles tamen sunt, dum sunt peccatores; quemadmodum miserabilis est infirmus, etiam si à Medico nihil patiat, sed in molli & florido lecto foveatur. *Etiam si non secet Medicus, ager agrotat,* inquit idem Sanctus Pater. An scire vultis, quis post peccatum sit hominis status? Est quasi bestia, imò omnibus pejor bestijs. In pluribus Scripturæ locis à Spiritu Sancto nunc hujus, nunc alterius speciei vocatur bestia; ut demonstrat Peccatorem non simplicem aliquam esse bestiam, sed monstrum ex omnibus bestialitatibus inter alias divisis, compositum. A Sanctis Marco & Luca in Evangelio Peccatores ob veneni sui malignitatem viperarum vocantur genimina. *Progenies viperarum, qui demonstravit vobis fugere à venturâ ira.*

Matth. 1. 7. irā? Apud Jeremiam non generosi, sed ob impudicitiam & adulteria, equi appellantur effeminati. Equi amatores, & emissarii facti sunt, unusquisque ad uxorem proximi sui hincibat. Apud Ezechielem dicuntur Scorpiones, quia velut impostores obliquè incedunt, dumque videntur amplexu suo nos velle stringere, necem adferunt. Increduli, & subversores sunt tecum, & cum scorpionibus habitas. Christus ore proprio Herodem nominat vulpem, illisque, qui de eo sibi loquebantur, dixit: ite, & dicit vulpibus. Sanctus David generaliter loquendo humanum genus in duas distinguit classes, Hominesque in unam, in alteram jumenta dividit. Homines, & jumenta salvabis Domine: Homines id est eos, qui ratione utuntur, (sic hoc loco inquit Bellarminus) jumenta id est eos, qui instar jumentorum solo sensu & appetitu ducuntur.

porcos projicere, subjecte, utinam vos idololatras, aliud non essetis, quam bestia! Non essetis tam mali, sicut estis, nec supra capita vestra justitiæ Divinæ gladius libratus esset, quam ne quidem vel semel porci ad iram extimularunt, toties à vobis provocatam. Ita refert Sanctus Antonius. Altera causa est, quia quod in homine est vitium, in bestiis est virtus. Taurus non est bonus qui non est audax. Bonus non est canis, qui non est iracundus; nec bonus est equus, qui non est edax. Vos ipsi, ut in foro bestias majori pretio vendatis, emporibus eos deprædicitis à robusto ore; adeoque nos persuasos esse ostenditis, id quod in naturâ superiore est vitium, in inferiore virtutem esse. Quamobrem bestia sunt minus bestia, dum bestialiter operantur; è contra dum peccat homo, pejor est bestia, bestialiter enim operando, malè operatur. Unde absolutè non meretur nomen hominis, sed cum addito: homo jumentum, homo serpens, homo equus. Et sic de reliquis dicere licebit. Propter hanc causam, ut Propheta bonos distinguat à perversis, bonos bis homines nominat: homo, homo de domo Israël. Quasi vellet significare hominem volo, qui homo sit, & non animali pejor. An nescitis, quoties Deus permiserit peccatores, sub monstrosi etiam formis comparere? quare autem id permiserit? idè permiserit, ut externo illo bestiali aspectu interna illa animæ monstrositas multò major significaretur. Inter alias plures

Hist. part. 1. tit. 7. c. 3. De div. nom. c. 4.

Ezech. 14. 4.

singularem aliquam metamorphosin
auscultate.

*Sim. Met.
apud Sur.
30. Sept.* XVI, Diocletiani Imperatoris tem-
poribus Rege Tiridate Armeniam oc-
cupante, ad partes illas Sancta quæ-
dam Virgo, Ripsime dicta, refugit,
quæ ab eodem Diocletiano ubivis
quærebatur, ut illi fidem & virgini-
tatem, binos Mundotunc ratos &
novos raperet thesauros. At Sancta
puella in Scyllam incidit, dum cha-
rybdim fugit. Tiridates admirabi-
lis illius pulchritudinis amore captus,
qui Ripsimis puritatem defendere de-
bebat, eandem deprædari aggressus
est. Verùm quia nullis eam blandi-
tiis, ut desideris suis annueret, tra-
here potuit, amore in odium mutato
Sanctam Puellam arucidari iussit.
Non multos post dies totâ aulâ vena-
tioni insistente, Ecce, in medio
cursu, ex improvise Rex Tirida-
tes porci figurâ induitur, ita ut om-
nium oculis Porcus ille conspiceretur.
Et quod pejus est, externæ porci Me-
tamorphosi jungebatur continuò eti-
am ferocia & lævitas, ut quasi furis
infernalis ageretur, dentibus suis
propriam carnem rabiosè dilaceraret,
devoraretque. Sciendum autem est,
hunc ipsum Regem aliud enorme ad-
mississe scelus, Aulicorum nempe suo-
rum quendam, cui Gregorius no-
men erat, in specum subterraneam
serpentibus, omnique animalium ve-
nenatorum genere plenam coniecisse,
eam ob causam, quòd Christi fidem
nunquam negare voluerit. Jàmque
duodecim anni abierant, dum ecce
Sors Tiridatis, Cusaroduta dicta, ob

fratris miseriam extremè afflicta, hæc
verba ex ore viri sole splendidioris,
per somnium audit: Gregorium ex
illo serpentum cubili extrahite, Tiri-
datesque liber erit. Fides visioni huic
non alia quàm somnio adhibebatur;
credebant enim omnes, Gregorium
non tantùm mortuum, sed omnino
à rabidis bestijs corrosum. Nihilo-
minus nonnulli magnâ cum difficul-
tate ad explorandam veritatem missi,
Gregorium non solùm vivum, sed
etiam hilarem invenerunt, & extra-
ctum tam ferali specu ad Regiam de-
duxerunt. Rex cum tota Aula sua
extra muros Viro Sancto obviam pro-
cessit, prostratusque in terram quæ-
grunitibus, quæ gestibus porcinis,
prout potuit, humillimè misericor-
diam implorabat. Verùm Vir San-
ctus priusquam pro liberatione adeò
insigni apud DEUM intercederet,
voluit, ut in honorem Sanctæ Ripsi-
mis, aliarumque triginta trium ipsius
Soclarum Martyrio affectarum, ear-
umque Lipsanorum cultum, Tem-
plum exstrueretur. Pro qua fabrica,
Rex ipsemet operam suam impen-
dens, onera portavit, lapides pro-
rexit, terramque eruit manibus & pe-
dibus, qui soli hucusque priori for-
mæ restituti erant; Tandem post-
quam sexaginta dies jejunasset, cum
omni populo suo à Sancto Gregorio
Baptizatus fuit, integramque homi-
nis formam recepit.

XVII. Nostisne jam, quæ lascivum
inter & hunc Regem adeò deforma-
tum sit differentia? Ego non aliam
quàm istam invenio, Rex Tiridates
bis

bis procus erat, porcus intus, & porcus extra; incus porcus erat propter luxuriam, extra propter apparentiam. Lascivi semel tantum porci sunt. Incus porci sunt, & velat porci, qui nihil aliud agunt, quam quod à capite usque ad pedes se defendent, lavari se putant, inquit Sanctus Petrus, dumque in spurcitiis suis & sordibus natant, in ambrosio mari sibi vagari videntur. *Sus tota in volutabro luti*. Adebque quemadmodum difficile esset persuadere porco, eum mundatum non esse, *sus tota*, in medio sordium suarum, *in volutabro luti*, aut permovere, ut invidet mari pontico suam ab hac fœditate immunitatem; ita difficile, imò difficilius est homini sensuali persuadere, ut in luxuriæ sordibus felicem se non æstimet, aut miserum non credat illum, quitales spurcitiis cane pejus & angue fugit. O quantus igitur est horum sordidorum animarum numerus! certè quandoque tantus est, ut integras urbes in haras convertant, in quibus vix pauculos palmos à sordibus mundos reperias. Pessimum est, quod tam lascivi, quam quicumque scelerati ad virtutem adimplendam mente & manibus abutantur, tanquam malatum artium artificibus simul & instrumentis,

Arist. pr. Homo separatus à Lege & Justitia, est pessimus omnium animalium, quia habet armamentum ad explendas concupiscentias & sevitas, quæ non habent alia animalia. Non immeritò igitur Latro est peccatum, sed latro pessimus, dum homini rectum rationis usum tollit,

illique perversum relinquit, & ut amplius ipsi noceat, non omnino intellectu privat, sed tantum illi relinquit, quantum sufficit ad pejus operandum, quam ipsæmet bestiarum ratione carentes, *Sapientes sunt, ut faciant mala, bene autem facere nescierunt.* *Jerem. 24. 21.*

XVIII. At heu, Peccatores presentibus fallacium bonorum deliciis immergi non considerant mala adhuc in hac vita ipsis impendentia. Nec intrinsecis nec extrinsecis terrentur afflictionibus, & licet plusquam semel à dura Dei virga se percussis sentiant, non tamen inde moventur, potius quidvis aliud, quam Justitiam divinam certarum pœnarum suarum credere volunt auctorem; & quia flagella negare non possunt, flagellantis manum se nosse diffidentur, *Negaverunt Dominum, & dixerunt non est ipse.* *Jerem. 1. 12.*

XIX. Charissimi, non ita vos! sed consilium Domini, quod pro utilitate vestrâ vobis suggerit, sequimini: *Fili, non semines in sulcis iniustitiæ, & non metes ea septuplum.* *Eccl. 7. 3.* Quid arbitramini, quid sit legem DEI violare? est in agro peccati, infortunia & afflictiones seminare. Injuriæ illæ, quibus Deum afficitis, auhoritatem ipsius cotemnentis, amicitiam ipsius offendentes, obedientiamque debitam excutientes, sulci sunt, quibus infelicem sementem committitis. Verum quidem est, non semper quamprimum pœnam infligi; sed quid refert? Suo tempore pœnas dabitur. Non statim, cum sementem mandatur, messis colligitur; sed expectatur

tur, donec ad maturitatem excreverit, *metes ea*: interdum pœna comes est culpæ, quemadmodum rebelles in cœlo Angeli experti sunt, qui vix seditione inceptâ, statim ad orbem præcipitati fuere. Quandoque peccatum comparatur vocali Echo, quæ promptè provocantis tuinæ respondet: *Peccata nostra responderunt nobis.* Aliàs communiùs pœna claudo sequitur pede. Quandoque culpa similis est sementi, quæ suo tempore maturefcit, & deinde in funestis dolorum & angustiarum ab ipsa productarum fructibus colligitur. *Vidi eos, qui seminant dolores, & metunt eos, stante DEO perisse.* Quare nolite peccato unquam fidere, neque dicatis, *hoc solum admittam, & de eo subinde me coram sacerdote vestrum agam.* Quis scit, an non propter hoc solum Deus te sit puniturus, & fortè subito? Quis unquam putasset unicum solum & tam leve

Davidis peccatum, quale erat simplex quædam vanitas, illico septuagies mille hominum internecione tantam toti Regno stragem illaturum? & tamen re ipsa intulit. Et licet DEUS propter solum hoc peccatum hominem non statim puniat, certi estote, impunè hoc illi non futurum. *Qui in uno peccaverit, multa bona perdet.* Inquit Ecclesiastes. Non semper una vice omnia perdet, sed perditurus est suo tempore. *Multa bona perdet.* Quare ne seminemus in sulcis iniquitatis, statuamùsque in sulcis Justitiæ & in benedictione, id est, in meritorum abundantia à bonorum operum copiâ progerminatorum sementem nostram abscondere, atque ita digni efficiemur, ut quondam pro fructu benedictionem illam, hoc est præmiorum æternorū abundantiam colligamus. *Qui seminat de benedictionibus, de benedictionibus & metet.*

DISCURSUS XIII.

Ex bonorum Operum jacturâ ostenditur, quàm grande malum sit Peccatum.

INter pœnas Pharaoni à Deo inflctas nulla adeò illius fregit pertinaciâ, quam cædes primogenitorū. Cor illud contumax flagella obduruerat, sicut sub commeanribus pedibus protritum obdurefcit cænum. Quare licet nunc virgas in serpentes

mutari, nunc aquam in sanguinem converti, jam ex improvîso diem obtenebescere, jam aërem mulsis, & culicibus densari, terram ranis & locustis obregi, cœlum fulminibus, grandine, & tempestatibus reboare viderit, nihilominus DEI mandato contumaciùs, quàm unquam restitit, tantis jam ante afflictionibus ad-